

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ,
МОЛОДІ ТА СПОРТУ УКРАЇНИ

ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ імені Г.С. СКОВОРОДИ

БІОЛОГІЯ ТА ВАЛЕОЛОГІЯ

Збірник наукових праць

Випуск 13

Харків 2011

ББК 28.0+51.14

Б 63

Редакційна колегія:

Микитюк О.М. — головний редактор, доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедрою анатомії та фізіології людини, проректор з наукової роботи ХНПУ ім. Г.С. Сковороди;

Харченко Л.П. — доктор біологічних наук, професор, завідувач кафедрою зоології ХНПУ ім. Г.С. Сковороди; заступник головного редактора,

Іонов І.А. — доктор сільськогосподарських наук, професор кафедри анатомії ХНПУ ім. Г.С. Сковороди;

Злотін О.З. — доктор біологічних наук, професор кафедри зоології ХНПУ ім. Г.С. Сковороди;

Ковтун М.Ф. — доктор біологічних наук, професор, Інститут зоології НАН України;

Субота Н.П. — доктор біологічних наук, професор ХНПУ ім. Г.С. Сковороди;

Михайлов В.О. — доктор біологічних наук, професор;

Сабадаш В.М. — доктор сільськогосподарських наук, професор;

Сахацький М.І. — академік Української академії аграрних наук, доктор біологічних наук, професор НАУ;

Капрільяниц А.С. — доктор біологічних наук, професор;

Гринченко Т.О. — доктор сільськогосподарських наук, професор, завідувач кафедрою ботаніки;

Маркіна Т.Ю. — відповідальний секретар, кандидат біологічних наук.

Затверджено Вченою радою Харківського національного педагогічного університету ім. Г.С. Сковороди
(протокол № 5 від 4 листопада 2011)

Біологія та валеологія. — Випуск 13: 36. наук. пр. / Харків: ХНПУ, 2011. — 158 с.

Свідоцтво про реєстрацію: КВ № 15542-4014ПР від 13.07.2009 р.

У збірнику розміщені статті професорсько-викладацького складу та аспірантів природничого факультету, кафедри анатомії та фізіології людини ХНПУ ім. Г.С. Сковороди; провідних науковців та аспірантів вузів, науково-дослідних та академічних інститутів України з питань біології, екології тварин та рослин, методики контролю стану навколишнього середовища, впливу екологічних факторів на здоров'я людини. Збірник є фаховим виданням з біології.

Розраховано на наукових співробітників, аспірантів, докторантів, викладачів та студентів, учителів біології.

© Харківській національний педагогічний університет ім. Г.С. Сковороди, 2011